

Uj tublifosch wihereescheem seeweeshu wairat: Norwegija
30, Austrija — 23, Anglijā un Ibahzijā — 21, Kreewijā
— 8, Fransijā 2.

Wissam scham „leekam“ seeweetem, protams, japaaleef ahryus laulibas. Bet wehl zitt gehlori, kuri leeds Eiropas seeweetem baudit laulibas d'shiwi. Ir sinams, la labibas zenu zelshanas masina laulibu flaitu. Statistiflee flaitki rahda, la tanis laikmetos, kur eestahjas ruhpneezibas trikkes, t. i. kur ruhpneezibai peenahfuscas nebastas deenas un kur ar semlopibuu eet us leju, ari laulibu flaitu eewehrojami masinas, lamehr ruhpneezibas usselschanas un ruhpneezibas seedu laikmeta, la ari semlopibai usplaulstot jaunee laudis wairak prezas. Wahzija peemehram 1872. gadu, lad bija nobeitgs Wahzu-Frantschu farsh un faimneeziistais stahwolkis uslabojees, tila noslehtas 423,200 laulibas, neslatotees us leelo iszetoschanu tanu gada. Bet 1879. gadu, lad ruhpneezibas trikse fasneedsa augstaku pakahpeenu, laulibu flaitu pamasinajas us 335,111, neslatot us to, la eedfishwotajsi bija paspehjuschi eewehrojami peewairotes. Wispahri pehdejo 20 gadu laitsa prezeshanas wisa Eiropu pastahwigti masinajus. Peemehram no 1872.—1889. g. ik us 10,000 eedfishwotajeem prezeshanas masinajus: Holandijā no 165 us 140, Schweizija no 158 us 141, Austrijā no 186 us 157, Belgija no 159 us 148, Sweedrija no 139 us 120, Anglijā no 171 us 146. Tas pats salams ari par zitām Eiropas valstim. Leelalā flaitu laulibas teek siehtas Ungarijā, kur ik us 10,000 eedfishwotajeem nahk 200 laulibas; masala flaitu Irija, kur us 10,000 eedfishwotajeem nahk tuktai 100 un wehl masak laulibu. Ja eewehro Irijas tagadejo faimneeziisto stahwolkli, kur eedfishwotajeem gandrījs nemas nav semes, kura peeder ne leelai „lendlordu“ saujinai, tad ari saprotams, ladeht tur wissmasak prezehas. Sihwa zihna deht pahritas, gruhtee laiti, la redsejām, stipri masina laulibu flaitu. Patis par sevi protams, la sīvis noschehlojamās parahdibas felas stipraksti sajuhtamas seeweetem, jo tā dehwetais stiprakais d'simums weenimehr atrod eespehju schai finā apmeerinat sawas ilgas lahdā zitā zelā un nereti pat ar wissmallaseem niteem. Selosha tabula rāhdis, lahdas samehras dāschu Eiropas valstiju eedfishwotaji ap 80. gadeem atradās laulibas lahtiā.

Laulibas fahrtā bija:

Wihrechhi. Seeweed. Kopā. *Sil pros.* no wihreem
peeang. eedshim. Iaulibā.

Ungarija	3,187,948	3,211,143	6,399,091	62, ₁₈ ¹⁸ prez.
Franzija	7,520,186	7,503,333	15,023,539	54, ₁₂ ¹² "
Italija	5,149,721	5,211,318	10,361,039	53, ₁₈ ¹⁸ "
Anglijā	4,376,898	4,437,962	8,814,860	53, ₁₄ ¹⁴ "
Austrija	3,844,680	3,867,777	7,712,457	52, ₁₇ ¹⁷ "
Wahajā	7,910,626	7,944,494	15,855,064	52, ₂₀ ²⁰ "
Danijā	342,124	342,277	684,401	52, ₁₈ ¹⁸ "
Holandijā	672,205	672,512	1,344,717	51, ₂₅ ²⁵ "
Sweedijā	755,714	759,872	1,515,586	49, ₂₅ ²⁵ "
Norvegijā	258,079	292,231	580,310	49, ₁₁ ¹¹ "
Belgijā	878,803	875,561	1,754,363	47, ₁₈ ¹⁸ "
Schweizija	458,139	460,998	919,137	47, ₁₃ ¹³ "
Slowīzija	547,772	560,630	1,108,402	46, ₁₇ ¹⁷ "
Irija	696,542	712,525	1,409,067	41, ₂₁ ²¹ "

Tā tad no visam pēc augstākām personām tītai puse baudītos dīshwes labumus, ko sauz par laulību, otra puse neatrodas laulības lāhtē un schāi puse ir wairal seeweeschu, nesā wiħreeschu. Sinams, visas schis seeweeses nepaleel vis neisprezetas, daudzas no vīnam arī apprejas un vīnu agralo krietu eņem jaunādas pa-audses meitas. Bet pēc teik jau ar to, ka latrā laikā wesela puse pēc augstākā seeweeschu pēcspēstas daschadu apstahstu deht dīshwot bez laulības, ziteem wahrdeem, uš latras laimīgās, kura baudīgimenes dīshwes labumus, nahl weena nelaimīgā, kura trublīst scho labumu. Sem tabdeem apstahsteem prezehanas ir tapuse par tabdu pāschu zīhnas un Loulurenzes preelschmetu, ka vīss ziti ar darbu fāneedsauce dīshwes labumi. Uswaru cegubīt ta, kura spirala, kuras puse wairal pēc willschanas lībdesfu. Laulība saudejuse savu idealo rāstīru un palīsupe par "prezi", vīnai pēmaijsjuschees leeli, pēc vīnas idejas glūschi īweschi elementi, kā: naudas intereses, kuraam pateesībā arī pieder leelāla balss ißpre-

atpakač, tad ta us winu wairs nenoštatisees ar greisam
ozim, pawisam otradi, ta buhs winam pateijiga.
Bet ta tos miljonus tautai atdot? Nebuht ta ne, ta
to tagadeja labdariba dara. Da hwanu i s d a l i-
s ch a n a i r f o t i l a i t i g a , ta ſabojā progresu (attīstī-
bas gaitu) dihgli. Ir labak, tos miljonus eemesi uhdeni,
nēla winus nosweest zilweleem, lai tee taptu wehl neskret-
nati. Ubagu dahvana dara til pat us deweju, ta ari us
fanehmoju prettilumislu eespaldu; pirmahrt ta atmēm gribas
spehju, energiju us darbu; darbs, finams, weenumehr nam
patihsams, bet ta la tas nu weenreis ta ir, tad zilwels ar
masu gribas spehju labpreahc alaschin dihwoz no dahvanam.

Otsfahrt dahwanas ir preettumislas, tadeht la tas
pasemina, un zilwels, las eesahzis no dahwanam dsihwot,
nesad wairz nesanemsees un tresfahrt zilwels, las no
dahwanam dsihwo, nesad nemelles glabbinga paschpalihdsiba
un paschdarbibä. Nur labdariba slahn seedös, tur pasch-
palihdsiba un paschdarbiba tikai loti wahja. Walstis, tur
labdariba (t. i. bes jehgas pasneegta) dsihwi top peekopta
forsch yret biehruma laiti loti apgruhlinats. Wehl ne wisai
ilgi atpalak Anglija dahwanu doschanu tureja par nose-
gumu. Un teesham, dahwanu dweejis dod tikai ais patiga
noluhsa — winsch dod, lai atswabinatos no nepatkhlamä
luhdsjeja. Ne preefsch personigas labdaribas naudu drihst
isdot, bet preefsch wispaubrejam wajadsibam un eestahdem,
kuru starpä pirmä rindä flaitamas bibliotekas. Schis
eestahdes peeder pee zilwelu leelalam labdaribam, jo tas
winus palihds west pee domaschanas, palihds sinaschanas
isplatit un tautu ahtri isglishtot. Wihrus, las preefsch
bibliotekam norasltijuschi dahwanas, pateiziba wehl pehj
gadu simteneem un gadu tubkloscheem turès peemina.

Dschons Breits (Bright) reis sažiņa: "Ja tu kahdam jaunellim gribi labu darit, tad dari vīnam kahdu grahmatu krātuvi pē-ejamu." Var arī joprojām dibināt augstskolas. Muhsu un Amerikas apstākļi til daschadi, kā tur ar privatlīdzseseem dibinata augstskola nav nelabds retums. Tā pēcām bijuschais amerikānistis senatā Stedfords dāhwinaja 10 milj. dolaru par pēcminu savam zēlā us Eiropu nelaimē kritisām deblam un issažiņa pētam wehleschanos, lai augstskola netaptu dibinata labā trolschnainā pilsehtā, bet fānt kur pēklusās juheas krasī.

schot jautajumu: prezēt waj neprezet. Dehl widutibas stacijā tabdeem, kuri dzenas pehj laulības laimes, nodibinajus hās weselas eestahdes, viroji un fantori, surreem schis veikals atmet labu pelnu. Nav gandrīzs neweenaš awises Eiropā, kurās sludinajumu datā nebuhtu fināma weela eņemta no prežibas usaizinajumeeem waj peedahwajumeeem. Tad wehl pastahw pulls daschadu weidu widutaju un melleru, futi

Kahdā nonahveschanas prabwā, kura tila 1878, gada isteesata Wihne pret labdu fundsi, kura nodarbojās saprezzinadama, nahza gaismā, la labi dauds aristokratiu fawas seewas dabujuschi taisni no schis fundses rolam, protams, par dahrgu atlhibdsibu. Tā Frantschu hubnis Wihne, grāfs Bonlwils schai seeweetē par seewas peegahdaschanu famal-sajis 22,000 franku (apm. 8000 rbi.). Wispahri atlahta tingoschanas prezibas leetā palikuse par til nolahrotu parahdibu, ka pat augstakas aristokratijas preelschftahoff ne-lautrijas pahrdotees pret finamu puhra leelumu, weenalga, waj "wina" jauna waj weza, slāska waj neglihta, gudra waj muske, vesela waj flima, tīlumiga waj netīlumiga. Sche daschi pemehri: 1889. gada rudeni kahds zeenits Wahzeetis, apmetees Kalifornijā, issludinaja Wahzu un Austreeschu awisēs, la winsch usnemotees widutibu yee bagatu Amerikas līhgawu un zeenitu Wahzu muischneelu faweenoschanas ar Hīmena (laulibas deewa) saitem. Vēž tam schis kungs eeveetoja daschās Wahzu awisēs winam schai leetā pēsfub-titas atsaūkmes. Tā diwi gardes ofizeeri, kas piedereja pee augstakas Brūhschu muischneezības, weblejās prezetees un kaut labdu bagatu Amerikas koemeeti yee sam tee ne-

ar kaut tādu bagatu Amerikas ķeiveit, pēc tam tācī ne-peemirsa pastnoi, tā wineem esot līkds 60,000 marlu (apm. 25,000 rbt.) leeli paradi; agenta publīnus cīsmalīsfachot tublin pebz fayrezefbanās. Tākds Austrijas barons, kavalierijas ofizeeris, pārīnoja, tā tam ne-esot nelādu dīshvies līkdsēku, bet par to šcis esot no „labas familijas”, tilai 24 gadus vezs un uš pirmo atfaulsmi no bagatas ķeiveetes pusēs tācī pēcībīschot fawu fotogrāfiju. Tākak tākds Wāhzu brūnīneks ūnīja, tā wīsch esot 5 vēndas un 10 zollus garšch, piederot pēc muīschneku lahtas un atronotees Londonā diplomatiķā deenesīā, fawu naudu saudejīs nelaimigās spēkles un tadeht esot spečis prezēt bagatu ķeivu. Tākds arītēts vēlejās, lai wīac brūhtei bēs bagatibas buhtu ari ēwehrojams flaitums un iſgħiħiba. Bet tākds Reinas fabrikants teizās buht apmeerīnats tilai ar „400,000 marlu (apm. 200,000 rbt.) leelu puħru un par tādu fumu apfolijs daric ķeivu „besgala laimigu”. Kā minetais agents Kalifornijā apleezina, tad bēs daudz baroneem, grafeem u. t. t. wīna klienu flaitā atradušieħes weħi 3 printšpi un 16 herzogi.

Daschds gadijumōs pate waldiba scho leetu weizina, ta to redsam Austrija, sur ofizeeri tilai tad drihsli prezetees, ja war eelisit salogu, ta spehs gimeni usturet. Schi saloga leelums, raugotees pehz wirsneelu tschinam, grosas no 16 lihds 36 tuhilstoch guldscheem (1 guldenis = apm. 90 lap.). Naw to leegt, ta schee salogi pa leelalai dafai teek eemalsati no seewu puheu naudas. Bet schahdas laulibas naw laimigas, ta to rabda alaulaschanas, turu slatis gadu no gada paleelinas. Pruhfija 1883. gada — tika schiktas 3,577 laulibas un 1885. gada — 3,902. Nelatnigas laulibas, finams, wairak jozeesch seeveetem un tapebz, art saprotams, ta no yeddejo puses nahk leelaks slatis lubgumi par laulibas schikschanu. Franzija us tahdeem 100 lubgumeem nahkuschi 88 no seeveeschu puses: Schikschanas eemesli mehdj buht schahdi: Berlinē 1884. d. notika 754 laulibas schikschanas, starp tam 238 biza par laulibas yahrlahyschanu, 210 par launprahrtigu astahschani, 36 par lauschanos, 34 deht prahrtä juhschanas, 9 slimibu deht un 17 deht smageem goda aisslahrumeem. Wispahri laulibu schikschanu polituse til parasta, ta lads Bihnes teefnesis newareja zeestees neissauzees: „Suhdsibas par nelatnigam laulibam drihsli tilz zeltas tilpat beeschi, ta suhdsibas pas isdausiteem logeem.“ Tomehr wispahrigi prezetas seeveetes stahwollis dauds labals, uela neprezetas. Kas gan nestina, zit behdigu stahwollsi fabeedribā eenem

meeriga, weseliga nowadā. Tagad schai augstskolai par labu sanahluscoi 30 miljonu dolaru un wina ir stuweise par jaoku sinatnes veelopfchanas weetu preelsch abejeem dsumumeem. Kam libdseki neatkauj, dibinat weselu augstskolu, tas war pepalihdset dibinat lahdas nelahdas estahdes. Neiveenu sinatni Amerikā tā nezeeni tā astronomijū, tadeht tur ari wisai beeschi noteek dahwinajumi swaigschnu ap-lublotawam par labu. Tahfak war darit labu, Deewnamus buhwejot, skolas dibinot, par abersta valihdsibū gahdajot, hospitatus un slimneelu namus buhwejot. Kerneschi pee tam eeteiz dibinat skolas preelsch slimneelu lopejam. War ari zelt tautas pilis, sables preelsch tautas sapulzem un eerihlot leelus dahrsus. Pehdejā labdaribas lahtia, dahrsu eerihloschana, nebuht now til dihwaina, tā tā piemā ozumielli isleekas: dīshwe arweenu top gruhtaka un zilwezes breesmigois positiitais, dilonis, plosas arween trasati. Salumu truhkums pilsehtas ir weens no wina zehloneem.*)

卷之三

Par Ķimijas cesaīdu un fadīshwi. Kā Ķimijai pēcdejā laikā leels cesaīds un fadīshwi, un weselības lopšanas attīstību, un dīshwes apstākļu labošanu un līdz ar to ari un zilvēka muhscha gaņuma pālīdzīgāšanu, to neveens neleegs, lai gan tas laiks vēl tātu, un jadoma, nemaš neatnākls, un kuru labda kundse zereja, išsauldamees: „Ak Deew, tādēļ tad mums tagad jāmiris, tur muhschigās dīshwibas atrošanā tāl tuvu!” Šo kundsi bija proti tas kotti pārsteidzis, ka labda slavēna profesora Diboa-Reimonda (Dubois-Reymond) prečslošķumā tas laida elektrostrāumi jaun nezen miruscha zilvēla līķi un straume spēkā sustinat lozefus u. t. t. Ar wahrdi salot, ta padarīja līķi un ihu laiku „dīshwu”. Tā faultā higiena, t. i. weselības lopšanas mazība, nav nelas zīts, ta wesela virķne Ķimijas mazību par to, kas zilvēla ķermenim kaitīgs varēt. Beetās un aprindās, tur šis mazības grib un var išplūdīt, tur veenmehr panakš zilvēlu dīshwes pagarināšanu. No fināma stab-

¹⁾ Tā vēlētā kādām Rīgas pilsešta ar pateizību peemin „Wehrmanns dābēs” dažvainatajas augstītēdibū.

wezmeita! Gedama weena sawu dñshwes yelu, gruhli zibnidamás deht pahrtillas un newaredama apmeerinat sawas dñshwes prafibas, wina ahtri saude sawu peciwlsjbu, energiju un jaunibas spehlus, „paleek nervosa“, „nilna“ un nikaina, wiſeem un ari few pačhai par nastu.

Profesors Kraft-Ebings par ſcho jautajumu iſteigeſ ſawā grahamatā: „Lehrbuch der Psychiatrie“ ſchahdi: „Weens no ſeeveeschu ahrprahrtibas leelaleem awoteem ir wiſas tagadejais fadſihwes ſtahwollis. Seeweeti pebz ſawas dabas laulibas dſihwe wairal nepregeſchama ſā vihreetim. Weenigi lauliba wiſai wiſu atſwer. No paſchias maſatnes, rotaſadamās ar lelli, wiſa tehlo ſewi par mahii. Scholaiſu dſihwe ar ſawām praſbam arween wairal laupa laimes gađijumus apprezeeteſ. Ŝewiſchki tas jaſala par augſtalām ſchlikram, kur prezeſchanaſ noteel eewehrojami retaſ un leelakā wezumā. Kamehr vihreetis, kuram par ſeeveeti wiſkrola, pateizotees ſaueem gara un meefas ſpeh- teem un ſawām brihiwajam fadſihwes ſtahwollim, iſteel ſā uſla beſ laulibas, kamehr ſeeveeti wiſi zeli aifkruttoi. Dascha melle apmeerinaſchanos miſtižiſmā, bet welti. No miſtižiſma pamaham aſtibas pulks nerwu ſlimibu, ſtarp ſueeem aheprahrtiba un histerija nam nezil reti gađijumi. Tilai ar ſcho iſſaldrojams tas apſtaħħliſ, ka leelakais flatiſ ahrprahrtibas gađijumu pee neprezetaṁ ſeeveetem triht 25—35 gadu wezumā, t. i. tanī laikmetā, kad ſeedu laiſ ſtopā ar dſihwes zeribam iſniħli, kamehr ahrprahrtiba pee vihreescheem pa leelakat datai fastopama 35.—80 gadu wezumā, t. i. tanī laikmetā, kad zihna pebz paſtahwibas faſneeguſe augſtalo paſahapeenu. Jautajums par ſeeveeschu emanziptazju kamehrā ar beſtaulibas dſihwes attihſtibu naht arween wairal uſ deenab lahtibas. Schi jautajuma iſ- zelſchanos es uſſlatu par ſleedjeenu pebz paļiħdſibas, tas iſſelaſ no ſeeveeschu aijſveen nepaneſamala fadſihwes ſtahwolka tagadejā ſabeedribbā; es wiſu turu par lahtigu paghebreju ſabeedribbai, lai ta gaħdatu ſeeveeti laut lo liħofigu wehrtibā (elwiħalent) tam, uſ lo wiſa no dabas iſredseta un no la fadſihwes apſtaħli wiſu wairal gađijumos atraiba.“

La tad ta lauzama feerweetchu emanzipajha ic la-
dsihwes wajadibu leeta. Bilt pareiss art nebuhtu apstip-
rinajums, la feerweete no paschas dobas isredseta preelsch
gimenes dsihwes un laulibas saitem, mehs newaram noleegi-
ta apstahfta, la preelsch yuses preeaugtchu feerweetchu, pa-
teizotees fabeedrisleem apstahlkeem, laulibas dsihwe israhdas
nefasneedsama us garaku waj ibsaltu laiku un dauds gabl-
jumis us wisu muhschu. Tadeht wajaga atrast laut art

wolka nosflatotees war wiſus kimičus nosfault par „kezereem“, bet muhsu laifös wiñus netil neweens nefsadefina, bet turpretim ſtaufas ar wiſleelalo interest us wiñu pehtijumu un atradumu panahkumu, kuei gan nahl iſ tumſcheem, noslehpumcineem, pa dalaſ ſtiredoscheem pehtijumu kambareem (laboratorijam), bet dod zilwegeſ ſelta padomus un atweeglinga arween wairak leelas miyklas usmimeschanu, muhsu galiveno zenteenu gala mehrla ſafneegſchanu, pre kuseem jaapeſflaita wiſpirms dſihwes apſtahlu uſlaboſchana, weſelibaſ loſchana un uſtureſchana, ſa ari dſihwes pagarinaſchana.

Bil semi mehneschu? Getingenas swaigshau luhlotawas profors Schurs rakta semes "otra" un "trescha" mehnescha leetā feloscho: Dr. Georgs Waltemaths bija paregojis, ka 3. februari 1898. g. vorschotées faules ripai garam semes o t r a i s mehnesis. Un teesham nahloschā deenā redsejuschi Greifswalde pasta direktors Zieglers un 11 zitas personas, ka faulei eet gan lauds sweschis kermenis garam, bet newis no wakara us austreuma ypsi, ka pebz Dr. G. Waltemathā sinam tam buhtu wajadstas eet, bet otradi. — Pehdejais apstahllis naro augschā mineto pehneelu nemas apmuldinajis, bet pamuldinajis winu isskaidrot, ka semi efot — t r e f c h a i s mehnesis. Schis treschais mehnesis efot redsets 188., 1241., 1640. un wehl zitos gados. (Salihds. „Mahjas Weesa“ 30. numura „Dasschadi rafst“). Ari 4. februari redsetais kermenis ne-efot nelas zits, ka semes t r e f c h a i s mehnesis, kura zelsch ap semi welkotees 32 deenas, t. i. drusku ilgal nelas pee muhsu posihstamā mehnescha. Pehz Dr. G. Waltematha rektina buhtu schim mehnesim, kura zaurmehrē efot 5 reis masals nela leela mehnescha zaurmehrē, wajadsejis dotes gar fauli 31. juliā waj daschas deenas wehlač (pebz jaunā kalendara). Un lai nu gan leetprateju aprindās neveens Dr. Waltematha speedumeem un pehltiumeem netizeja, tad tomehr Getingenas swaigshau luhlotawa apslatija wisu laiku faules ripu, bet tur waitak nela ne-einehroja, ka daschas grupas posihstamo tumfcho faules laustumu. Ari Hamburgas swaigshau luhlotawa naro nela redsejuse. Tā tad jadoma, ka nostahsti par semes otro un trescho mehnesi buhs tilai fantasijas auglis un ka tas, to agrak redsejia pee faules ripas, nebuhs bijis nelas zits, ka meteoro blabki.

tad paleel ta nauða, las eenah^k atpehkotees no jaungada wiſitem, waj no tās las newaretu nahkt par labu ari ralſtneeleem? Lihds ſchim ſinibu ſomifja pret ralſtneezibū iſturejuſes tā pamahye, ta tilai kritifejufe ralſtneekus, het waj ta nu reis ari newaretu fahlt ralſtneelus un lihds ar to ralſtneezibū pabalsit? — Wairak roſas pajekas par ſhimi, la grib runat, preefchneels ſala, la latris, las wehlotees, peh^k ſahrtas dabuſchot tilai weenu reiſi runat. Daschi nu gan to paſpehja wairak reiſes darit, ziti atkal, negribedami dot eemeſlu teem aifleegt runat, apmeeringajās ar to paſchu weenu reiſit, neſlatotees pat us to, la us winu galwam bira leela, un pat perſonigu paſhmetumu leuſa. — Nunaja weens, runaja otris, un tā peenahza ir „Mahjas Weesa“ redaktora, Dr. P. Šalifcha reiſe. Wina runas ſobols ſchahds: Ralſtneeli, la ſinatnes lauka peelojei, tā ari dailliteraturas laula darbineeli latrā ſinā pabalſtami. Pati pehdejais brihdī ſertees yee darba! Kahdejadi pabalſtis paſneedſams, la godalgas iſdalamas un la wiſpahri wiſs pabalſta paſneegſchamas weids nolahrtjojams, par to war daschadi fyreest, la to darit, waj godalgas peſpreeschamas jau nodruſateem waj us ſageneſibū wehl ſaralſtameem darbeem, par to jau daschi lungi ſanahkuſchi aſā wahrdū iſmainā, tas azumielli buhtu weſts darbs. — Galvenais, la ralſtneeli pabalſtami un tā muhſu ralſtneezibas uſplauſchana weizi-nama. Parafis muhſu ralſtneelus pelt un ſcritjet. Laiks

teem atvehrt tahkasas isredes, laiks tos pabalstīt winu ehrschlāinā gaitō, laiks lihdīnat to tekas us literatūras augstumeem, laiks teem dot eespehju apmeklet ir zitas malas, zitas semes, eepasītēes ar tām un ar to mahīslas darbeem. Tahdejadi muhsu ralstīneleem radītēes plāschaks un dītakls flāts, tēs flātēes us wiſu kritiſtāti, teem rāfēes leelala droſchība un paſchapsīna, to ſpehja ſlipri attihītēes, teem rāfēes dīshwats gars un tee raschos ko leelaku, warenaku, dīldomigaku, pee ūta tauta wares fuhts few dīshwibas ſpehkus. Ja Sinibu komīſija negrib welti nest noſaulumu „Sinibu komīſija”, tad tai ralstīneleus ari jaſabalšia. Zitas ſinatnīſlas beedribas to dara. Gan muhsu Sinibu komīſija newar peelihīdīnātēes leelo tautu ſinatnau akademījam, bet mahīzību ſmeltees no tām mums neweens neleeds. Sinibu komīſijai pat to buhs darit! Šinatu akademīju darbība wiſ ūkonzentrejās — neſhalopojas tilai ap pahramenojuemeem, bet wiſu dīshwibas ſpehks un mehīkis pastabu wiſu ſinatnau peeloſchanā un weizīnaschanā. Wiņas par wiſu weizīna ſinatnau attihītīſchanos un ūhīni noluhsī ūdod eewehrojamakus ralstus, peespreech teem godalgas, ūpulžes vahspreech jaunatos pehītīmu panahkumus. Waj muhsu Sinibu komīſijai ne- wajadsetu lihdīfigi rihtotees? — Winai tas jadara! — Jo zitadi ta nebuhtu „Sinibu komīſija”. Preelschneela ūngs raudīſja peerahdit, ū Šinibu komīſijai ne-efot eespehjams pabalstīt ralstīneleus. Wiņsch ūhīti jo ūhīti aprahdīja, ū ūgādā eenahkot tilai 300—400 rublu, no teem jaſdedot ralstū ūrahjums un tā tad preelsch ralstīneleem ūelas ne- paleelot. Ja, bet Šinibu komīſija ari zitādā zēla teel pee naudas un ne tilai ween zaur beedru naudam! Že peemehrs ūudentu ūipendīju naudas eewahīſchanas weids. Un ū ūhuhi, ja nu uēla zitadi Šinibu komīſija wairs pee naudas neteel, ar ūudentu ūipendīju naudu? Ralstīneleus newar atstahti bes pabalšia! Ūudentu ūipendīju nauda ari ūalara ari ralstīneleibū. Kad ūahlā ūipelshchanas no jaungada wiſitem, tad mums nebija tilab ū ūpawisam

studentu wihr, tagad tas wairs ta now, taura ari apirl-damis no jaungada wisitem un seedodama fawas artawas studenteem, zereja, ta tee wehlak peelops dailkalsineezibu un weizinas sinatnu isplatischanos tauta. Leela dala pabal-tito studentu now to darijuse. Leela dala ari now ture-juse pat par wajadfigu wehlak atdot pabalstu. Now at-malsati lshdi 20,000 rubli tautas naudas. Ta ir leela suma. Neatmalsatai nauda ari leezina, ta ne titai pabalsta zeenig studenti dohuiuschi nobalstu. Ko tautai lshdi tabdi

zeenigi studenti babuujesoi pabalji. Tad taatai myo laivo mabsiteel Sinibu komisjai wajadsetu tilai ruhpigali un tchallaki no tahdeem peedisht parada palifusho naudu, minetos 20,000 rublus. — Tad par naudas truhlumu ta newaretu fuhrotees, tad tur waretu las allekt rasi ari ratsmeileem. Tautas pabalju studenteem isdalot, ari wajadsetu wairak luhkotees us to, ta nauda tilai nahf tahdu studentu rolas, las wehlaik ari preesch tautas lo daro, peelopy waj nudraitralsineezbu waj ari ruhpeljas par finantu isplatischanos. Pabalsia zeenigi tilai tahdi, tilai tahdeem peeschylrama tauta sawahka stipendiju nauda. Ja ta rihtosees, tad jaungada wisishu nauda nahfs tilai pabalsia zeenigas rolas,

lad atkritis daudzi nezeenige nosi un tad atkils ir pat wehn
no jaungada wisschu naudas ralstneeleem. — Lai nu ar'
ralstneelus pabalstam la pabalstidami, tas masak hvarā.
Galvenais: wini pabalstami. Ralstneeki un ralstneeziba lai
ir un paleek muhsu tautas gods un gresnumis un Sinibū
komisjai la tahdai tee japa-balsta. Un pateesi peenahzis jan
pats pehdejais brihdis to darit! — Tā Dr. P. Sālits. —
Leela data Sinibas komisjjas lozeltu, tam peekrisdamī,
applauudeja, lai gan Sinibū komisjjas preeschneels bja aij-
leedcis israhbit peekrischanu zaur applauseem. Preeschneels
nu ijos apfauza, lai tak atzerotees, ka tā isturetees aiseegts.
Bet tad wehlat daschi ir pascham preeschneelsam applau-
deja, tad tas Dr. Sālitim pretim stahjās, tad preesch-
neels ijos neapfauza wis. Sapulzes domas dalijās. Leelalā
data bes schaubam peekrita ralstneelu pabalstischananai. Pat
daschi no teem, tas to aplaroja, neusdroshinajās Haji ap-
galwot, la nepeefriht ralstneelu pabalstischananai. Wini
wifadi raudsija islaipotees un preeschlikumu aplinkus ap-
laroja. — Atlahtiiba laba un teizama leeta. Schai sind
pateescham pelna leelu atsinibū R. Graudina lgs, jo
jewijschki, ja eewehero, la tas wehl awises waditajs. Rahjās
uslehzis tas sasazjis eesauzis: „Ko schee wehl negribēs,
pee zitu fules kertees! Sinibū komisjai wajadsēs preesch
wifa dot, preesch studentu pusdeenas galdeem, schahdam un
tahdam „pelelem“ (tas ir preesch ralstneeleem un muhsu
ralstneezibas), ko schee isgudrojujschi!?” — Tihri tā leekas,
it la daschi tautā sawahito jaungada wisschu atpircshanās
naudu usslatitu pat sawu, un ne wifas tautas naudu.
Ralstneeziba un ralstneeli ari wifas tautas peederums.
Ne tee keras pee zitu fules, tas weizina muhsu ralstneezibū
un pahrstahi ralstneelus, bet gan drihsal tee, tas scho tautas
mantu leek norakstīt pee Rīgas Latv. beedribas mantas. —
Sarebīs leela nitrumums. Kunās daschi negaturejīs pat no

personibam. Ir pat pascham preefschneekam wajadseja galu galā atwainotees, fa usbudinajes un personibās par tablu gahjis, ne-eewehrodams preefschneela abc.t.i., fa tam japaželās par partijam. — Uu welta ari usbudinaschanās. Ralst-neeli pabalstami, tur nu nekas waires nelihds! Ģetušina-tais jautajums jau farvilnojis juhtas un atradis tamis filtu atbalst un mehs esam pahreelinati, ka muhsu tauta pratis zeenit sawu literaturu, icho sawu rotu un pabalstis ūhis rotas darinatajus, sawus mihlutus — ralst-neekus. Uu neween ralstineekus, ari studentus, bet ari tilai tos, kuri spehjigi preefsch tās wehlak ko strahdat! Tahdi buhs lihdsieis wiſeem. Mehs ne-efam pret mas-turigu un apdahwinatu studentu pabalstischanu. Wajaga pabalstir ari tos, mehs tilai karojam pret tahdu pabalstischanu, kas gan fanem tautas pabalstu, bet tautai atgreesch muguru un preefsch tās nela nedara. Ralstneeleem pasneegtais pabalstis nahk latreis ir paschai tautai par labu, jo pabašta tak newar pasneegti laut kuram, bet tilai spehjigaleem ralstneeleem, kas laut ko treeuu raschojuſchi, lai iee tahiak iſglītojotees spehnu ko wehl jo treeenu raschot un tā muhsu literatura attīstītios par iħstu un krakhchnu rotu, uſ kuru mehs pateeffi waretu ar paschapsinu noſtatitees. Tas muhs ari pazelmu git-tautu azis. Par icho fvarigo jautajumu mehs wehl ralsti-ſim ir turpmal.

Waretu jau rasi divinat zaur jaungada wijschhu at-pirlschands ari jewischlu fondu preelsch ralstneeleem. Is-fuhtamäc atpirlschanaä listes waretu eeweetot diwas rubrilas, weenu preelsch studenteem, otru preelsch ralstneeku fonda, un nezeram, ta tadehl preelsch studenteem eenahls masal. Muhsu leetas, lä sirds usganile, arveen wehl attihstas. Ra te war istulkoi eenaidu un slaudibü? Za jau war lahdö par eenaidu un slaudibü fuhrtees, tad tee ir taisni tee ralstneeki, turu darbi wisworthak tautä eezeeniti. Teem ir slepenu eenaidneeku, masu odu un zitu knischlu pilni lakti. Tadehl waran tilai novehler, la sirsingäs saites starp scheem schirgtajeem darbneeleem un tautu pa-liltu jo projam.

Par apspreedejeem nahkošcham gadam eeweheleti: Dr. J. Alknis par ſiniflo literaturu, G. Mednis — pedagogiflo, J. Weißmanis — dramatiflo, T. Seiferis — liriflo, Wiſulis par deenas laitralſteem, L. Behrjinsch — nedelas avijem un mehnieschrafſteem un J. Guhbe par beletriftſtami grahmataam.

Uzaizinajums. 26. aprīlī. sch. g. Rīgā tika noteikta Latvijas Pārvaldes Beedribu delegātu sapulze, kurā starp zīti saņemoto Beedribu komitejai tika uzsākts, lūhgt Pāstahwigā komisiju Pārvaldes Beedribu leetās Peterburgā, iissuhit leetprateju-revižoru, kas revidētu Latvijas Pārvaldes Beedribu darbibu un pāsneegtu tām leetderigus padomus. Pāstahwigā komisija Pārvaldes Beedribu leetās Peterburgā lūdzī pašinot Latvijas Pārvaldes Beedribām, ja viņu lūhgums ir tīzis eevēcīrois, un no 10. augusta sch. g. tiks iissuhīts spezialists-revižors, reviderot Pārvaldes Beedribu darbibu, kuras jahādu kontroli labprāt wehlas. Žeļa un zīti išdevumi aplašķizotojoscham revižoram no Pāstahwigās komisijas Peterburgā satrai Beedribai ir apreķināti uz 20 rbl.

Baltijas saweeno to Pahrtikas Beedribu komiteja tadehl uzaizina wiſas Pahrtikas Beedribas Baltijā, paſinot minetai komitejai sawas domas schini leetā, t. i. waj wiſas wehlas sawai darbibai schahdu kontroli.

Par Rīgas polīcijmeistaru ezelīš Māslawas
pilsētas eejirkna pristāvs, lawalerijas padpālawnieks

Gertsis.
Ekschleelu ministris papildinajis zensuras ustawu
(6. pantu p. a, 1., 1890. g. išdew.) tanī finā, ta to grah-
matu lošnem, kuras pehz lošchnu flaita brihw drusal bes
eepreelschejas zensuras atlaajas, jaſatura wiſmas latrai
pa 33,000 buru. (W. B.)

Mihlgravi, ta "Prib. List." siso, kapitalisti eesah-fuschi buhwer pahriweetojamas tolu sahgetawas, turam tas labums, ta tas weegli pahriwedamas no weenas weetas us otru. Schäps tolu sahgetawas teel buhvetas us peldoscheem ieb, jeh, jeh, jeh, jeh.

Nelaimes gadijunis. Pagahjusčā festdeenā pē
Mīga L. stazijas tila fabraults konduktors R., tas 18 gadus
ūj dzelsszeta lalpojis. Nelaimē notila schahdi: Konduktors
R., Janehmis papirus preelsch nolaischamā pretschu brau-
zeena, steidsas pār diwam blatus stahwosčām fledem, kur
patlaban manewreja diwas lokomotives. R. pamanija til
lokomotiwi, kura deva signalu. No tas behgot, R. usgahja
ūj fledem, kur pašchulaič brauza otrā lokomotive, kas
signala nedewa. Kad R. wizu eeraudsīji, bija jau par
wehlu, wiņčo behga, bet nepaspēhja: lokomotive pašveeda-
to gar semi, tā ka weena lahja palisa ūj fledes un tika
stilba nobraukta. Nelaimigo tuhlin aizgāhdaja ūj flimniju.
— Daschas stundas wehlai tai paſčā stazijā gandrihs tika
fabraulta lahda feereweete, kura galja pār fledem tai azu-
mirlli, tad pa rām ahtri tuvojoščās lokomotive wairs bij
til pahris aju attahlu. Pār fledem pahrstrehjuſe feereweete
apstahjas un noſtatiļas lokomotives eeschanā, it kā tai
pirmā puſē tas nebūtu iſdarams. Lahda nebehdiba jau
dauds zilvseleem malsajuse dījhvibū. (D. L.)

Taunas lugas. Marija Ullunana ilsose tulkojuſe diwas lugas, kuru nosaukums ſtan: „Vebru faſch oks. Komedijs iſ Berlineeschu sagtu dſchwes 4 zehleend ſ no Gerharta Hauptmaņa“ un „Fjglītotes. Sadſchwes

aina ar 'seedsaschanu 3 zehleendö." Pehdejā luga nupat no Wirspreses waldes Peterburgā atlauta atlahaam israhdem un wispirms ta parahdischotees us statuves. Lēepa jā, bet drihs pehz tam ari. Tēlgawa un Rīgā.

Nelaimes atgadījumi fabrikās. Aleksandru
celā Nr. 149, Gelingla un beedru ratu smehru fabrikā
3. augustā 19 gadus vezais Julijs Silinsch jaunā pascha
neusmanību tīta aizstāts no lahdas maschinās un tālāk
rīgi eewainoja, ka tas pēhz aizvieschanas līmmiņā tāni
paschā deenā nomira.

Tani paschā deenā 30 gadus vezais Jelabs Satis
ais nesinameem eemesleem — „Provodnīka“ fabrikā savu
galvu išbahsa zaur jefamas maschinās zaurumu, pēc tam
tā eewainojas, ka būja ja-aisved uz kliniku.

Felsera d'selsleetuvē 3. augustā pēc ehvelmaschinās 22 gadus vezajam Augustam Druschla kreisai rokai tīla sabojati 2 pīrstī. Ģewainotais teek d'seedinats savā dīshwollī.

Slikonis. 4. augustā 20 gadus wezais Preiņijs pavalstneels Wilhelms Lemans peldejās eepretim Katrinas dambjam esoschā peetēkā, eestkuva dīstumā un noslīhla. Wina likis tila atrais un nodots wezakeem.

7. augustā Petera-Pawila un muitnizas eelu stuhī
pee nama buhwes strahdajot, Aleksejs Kulaschenkows nolrita
no nama otrā stahwa un dabuja gruhtus ewainojušus.

Gewainoschana, 7. augustā leelsā Mafslawas eelā
pee nama Nr. 287 starp peedsehrufcheem strahdnekeem
iszehlās laufchanās, pee lam Aleksanders Swiſkulis un
Stanislavvs Sagorſkis ewainoja Anſi Modinu galvā un
dabuja gruhtus ewainojušus.

Rugneeziba:

Sinas par Latweeschu Fugeem. Lisa, lapt. Grants, 29. julijs iisgahjis no Britonerry us Peterburgu, Amalie, lapt. Sielemans, no Gesles brausdams, 30. julijs nonahjis Hullē. Hans, lapt. Tenfons, no St. David iseedams, 27. julijs fasneefis Pillau. Anna Maria, lapt. Gertners, 29. julijs atstahjis Alloa, us Rigu nahsdams. Roja, lapt. Wilmans, no Riga isbrauldam 4. augustā nonahjis Grangemouthā. Gulbis, lapt. Weinsch, 31. julijs posls no Glückstates us Tyni, kur eenems lahdinu us Rigu. Mazirbe, lapt. Jordans, 30. julijs iisgahjis no Peterburgas us Bonešu. Martin Eduard, lapt. Vite, 1. augustā eegahjis Arlangelskā. Titana, lapt. Andrus, no Abo iseedams, 1. aug. fasneefis Grangemouthu. Jonathan, lapt. Abo-linsch, 31. julijs atstahjis Londonu us Rigu nahsdams. Boilly, lapt. Apsche no Wents isbrauldam, 30. jul. nonahjis Boneša. Martha Marija, lapt. Muischuls, 1. aug. atstahjis Peterburgu us Burntislandu eedams. Jupiter lapt. Riels, 31. jul. iisgahjis no Peterburgas us Grangemouthu. Sweikis, lapt. Anfons, 11. julijs Rigu atstahdams, 30. julijs eegahjis Bremenē; tapat Familie, lapt. Apsche. Juno, lapt. Krautlis, 19. junija Rigu atstahdams, 31. julijs fasneefis Grangemouthu. Karl, lapt. Pichels, 30. julijs posls no Midlesbro us Viborgu. Ernst David, lapt. Grebje, no 23. julijs atrodas zelā no Hudiswales us Hernosandu un Pooli. Emma, lapt. Osis un Antares, lapt. Stadinsch, 1. augustā iisgahjuschi no Grangemouthas us Rigu.

No alrsemem

Meers' 1

Spaneschu-Amerikanu kara trofnsis aprimis. Walda meers. Meera lihgums gan wehl naw galigi noslehgts, bei abas pretineezes galwenakös jautajumös weenojuschas un tapehz jadomä, la galiga meera noslehgtschanu nelawes nenowehrschami schlehrichti. Spanijai ari japadodas Amerikanu prassjumeem, jo tee nespeli kara felmigi turpinat. Walsis laes tulschas, mahjäs julas, lam tur lai ari wehl buhu duhscha kari turpinat ar til spehjigu un isweizigu pretineelu la Seemel-Amerikas Saweenotäs Walsis! Spanija laträ finä saudes Kubas un Portorilo salas. Kahds listenis buhs Filipinu salam? Gruhii tur lo nosfajit. Bet til dauds gan war teilt, la ir tur ar Spanijas wieswabibu stahwes wahji, pat tahdä gadijumä, ja Amerikani augligäs Filipinu salas²) pateescham wehl atlahtu Spaneescheem, par lo wehl toti jascaubas. Amerikani Filipinu salas, fa jadomä, laträ finä raudjis lo preelsch fewis eeguh. Seem.-Uml. Saw. Walstju waldbiu pate tauta speestin speesch us Filipinu salu patureschamu. Aci Angli winus us to skubina. Spaneschu un Amerikani jau bija weeno-

jufcées galwendōs jautajumōs, us kureu pamata meers noslehdjams, schee nosfazijumi jau bija paralstitti, lara trofslnim wajadseja aplusti, meera ihstajām farunam eesahktees, te telegrafs sino, ta Filipinu salu galwas pilsehta 1. (13.) angustā Amerikaneem padewufes. Un deenu eepreelsch jau bija paralstitti nosfazijumi, us kureu pamata meers nosfazijams! Kā tas issfaidrojams? Gluschi weenlahrschi — sīna par tahdu weenoschanos wehl nebijā aiffneeguse Filippinu salas. Amerikanu faussemes palibga pulsi jau bija nonahfuschi Filippinu salas un Amerikanai, apsinadamees sawa pahrspehla, usazinaja Manilu padotees. Spaneeschi to nedarija un Amerikanu milsu leelgabali fahla apschaudit pilsehtu, turā wairal weetās iżzehħlas breetmigi ugungsgrehli. Lāudis mula eelschpilseħta. Daudsi tlu nonahweti. Breetmas un postis bija neaprajsimi. Pilsehtat bija ja padodas. Lihds ar Manilas eelarojschanu Amerikan war usflatit wiċċas Filippinu salas (5380 kvadratjūhdas ar sahdeem 7 milieddjh) par eenamia. Schis apstahlii bes schaubam galeju meeu noslehdjot slipti kritis ħvaru lauħa par sliktu Spaneeschein. Spaneescheem un Amerikaneem weenojtoes par galweneem nosfazijumeem galeja meera noslehdjanas jidu, Filippinu salu iżstenis bija palijs wehl gluschi ne-iżżejkris. Salas tad ari wehl bija Spaneeschu rokas, tagad tas eelarojušči Amerikani. Lāudis wahedha pilnā jidu mirušči badda. Wini pat jau ehdušči schurkis un fakus.

Stat. scha gada „Madjaš Weesa“ 21. numura eereetoto Dr. phil. K. Valioscha rafstu „Filipinu ſalaß“.

slimibas, turas pat israhdas par wehl bishstamalam nela jaunlailu breefmigee zilvelu nogalinaschanas eerotschi — lara rihti: ahtschahvejas plintes un milsu leelgabali. An erlanu armija pee Santiago de Kubas ween ejot ap 2800 slimneelu, tas pa leelalai datai fasirguschi ar dselteno drudsi, ar luru tur mirstot ildeenas ap 14 zilvelu, tas samehra now dauds un leejina, la Amerikani zil nezil ari ruhejcas par saldatu labu ustur u. t. t., jo zitadi mirelibai wajadsetu buht wehl dauds leelalai. Amerikani bishdamees no sehrgam rauga faru armiju abtrumā ar lugeem aiszelt us seemeteem un grib atstaht Santiago de Kubā tilai neleelus pulsus fahritbas ustureshanai. — Meera noslehgshanan isredseta Parise, tur pebz eespehjas drihsunā sanglis Spanijas un Seemet-Amerikas Sawayento Walstu pilnwarneeli galeja meera noslehgshantas noluhsa. Meera farunu sinā israhdas, la Spaneeschem wehl wispirms jacefsauz „fortez“ (tautas weetneeli), lai ministrija dabutu teesibū, atdot Amerikaneem lahdus semes gabalus, la peem. Kubu un Portorilo, jo Spaneeschu sodu litumu grahmata lahds paragrass stan, la tahds ministris, tas atdot zitai walstij labdu Spanijai peederigu semes gabalu, nosodams us wiſu muhšchu zeetumā waj pat ar nahwes sodu. Schis paragrass tad nu wispirms jahabrgroja, ja ministri grib buhi zil nezil drošči, la tos wehlas art la nefoda. Daschas awises pat ſino, la tagadeja Sagasta ministrija gribot atlähptes no amata, lai tai nebuhi janoslehds tahds Spaniju aplaunojoſchis un paseminoſchis meera likgumi. Bet ſchahdōs apstahlīs neweenam labprah nepatifees buht ministri, jo wehla li tautas weetneeli weenmehr war neweillos ministru nodot teesai. Interesanti, la tagad, tur Spanijai jaandē Filipinu ſalas, tillab tureenes muhlu ordni ša ari pats parvests greefuschees pee Spaneeschu ministrijas ar likgumi, lai wiſmāl hraſči ſcham (takbi krasztasam) iſkraſči

Wahzija. Hamburgā Bismarka peemineklimi famesīmas deenās kahdi 125,000 rublu. Bismarka wezāla dehla, Herberta, dehleņš esot nopeetri faslinis. Tā tad arī ieh redsamis, ta — nelaimē nenaht weena. — Wahzū armijā jau atkal gribot eenvest jaunas plintes, kuras schaujot weh ahtraki, wehl tahlaku (pahri par 2000 metreem — jeb apm. 2 werjum) un wehl labaki nela wezās. (Schis tad nu ijanedelēs atkal waj nu Turzijai waj skimai waj lahdām Deenwidus-Amerikas valstīnam.)

Anglija. Kamēr laikraksti troksno par Anglijas da-schadu planu neisdošanos finā, tamehr Angļu waldiba wiſā liuſībā — eegurruje Arabijas deenividōs semes gabalu, kurš, tilpat leels, ta wiſa Frānzijs. Schis semes gabals kneedsoetes no Babelmandebas juhras schauruma lihds Omanas lihžim un tas tas wiſgalwenakais — apgabals esot til auglīgs ta paradises dahrss un apdīshvots no laudim, turu roſība lihđinotees ſtudru iſchallibai. Deem-ſchel Eiropā, ta „Peterb. B.č.“ teiz, neweens nepee-greesch ſchim Angļu darbam peenahzigas wehribas. Wajag, ja ne wairal, apbrihnöt Angļu iſweižibū; uſ muhju semes lahtim ſchis apgabals uſſihmets halači krahsā, tas norah-ditu uſ to, ta tur tulſneſſs ween, bet Angļi neustizas lahtim, tee mēslē palai paſam diſhvi un pēſawinajus chees ſew tagad trelnu ūmoſu, netil ween tautſaimnezzīta, bet arī ūra ūstrategijas finā, tadeht ta turrot ūvarā ūlā ūchi apgabala oſtas tee pahrvalda jo leelā mehřā arī wiſu Persijas juhras lihži, tur ne wiſai tahlā nahlotnē Kreewijai buhs jaeguhiſ ūjas weetās, ta iſeja uſ deenvidu juhrām. Wiſadā finā pehdejais Ŝelsberi ministrijas ūhreens nahts wiņas muhſha garumam par labu.

Italija. Chemotas wehstis par pawestu pasneid „Правит. Вѣсти.“ pehz „K lnische Zeitungas“. Pehdej as sinam pawesta dsihwbias uguntina masinajotees lehni, bet patschawigt. Wina tuwafai apkahrtnei naow wairs eespehjams siehpt augst a flimneeka ihsto stahwoqli, krusc topot jo deen as jo flittals. Schimbrihscham 88 gadu wezais pawests lihdsnotees gandrihs besjehgas wezim, kus i knapi lahd u wahrd u isrunajot, nosehshot deenam ne lozelischa nepalusiti aajis, ehdot tiskat buljoru, nespeljot watr ne lasit, ne ralstit . . . Saprotams, la no waldibas un politilas leetam pawests ari nela wairs nefinot. Atminas un domu spehja tam esot schimbrihscham til wahja, la tas esefahlot peemehram beeschi weenu un to paschu luhgshamu waj atlal pahrsfrejot, weenu luhgshamu nepabeidjis, otr  Ar wahrd u salot, tas dseestot lehni, bet droschi, la fweze galisch. — Pehdej as telegramas i  Italijas wehsti nu gan atlal, la pawests juhtotees deesgan wesels, peenemo audienzes u. t. t.

Sweedrija. Utal dsird druzjin par droshjirdige seemela pola brauzeju Andre. Daschi walsiwoju lehrej nostahjtot, ka tee noschahwijschi Sibirijas uhdendis Andre webstulu balodi un atraduschi pee wina finas, ka Andre klahjotees labi un ka tam isdeweess aiffneegt seemelo polu . . . Dr. Nanjens nosauz schis finas par ne tizamam.

Danija. Beis tautas weetneelu finas un atvehles Danu valdiba faktuse peepeschi apbrunot leelā mehrā sawas galwas pilsehtias kopenhagenas apzeetinajumus. Tā peem fortīs „Leser“ un „Prövesten“ atvēti un nostahdit wezalo sistemu leelgabalu weetā jaunmodes leelgabali, kuru lahdinsch sverot 125 kilo un lodes 525 kilo. Schahdeem brunu darbeem jau išdoti 300,000 rublu, turus tautas weetneeli jaluhds, lai usskata par līsumigi išdoteem. — Juhreas fortu starpā noenkurotas 7 iubermalas baterejas

Turzija. Sultans peenehmis nesen audiencē agrafe Greekijas ministru preelschneetu Ralli, dahninajis tam angstu ordeni un isteizis, ka winsch noschehlojot pehrnej nepatishamo „fadurschanos“ starp wina walsti un Greekiju bet, pehz wina domam, buhu toti labi, tad abi laimin aismirstu wezo naidu, dñihwoju ne tik ween draudfigi, be noslehtu pat sevischlu lihgumu, ta tas notizis peemuhram starp Wahziju un Austriju. Lada dala Greeku laikrastu — peektihot schiu sultana domam. — Konstantinopolis iagatawojotees leeliski us Wahzu Leisara z e e n i g u ja nemtshamu. Peras pilsehitas dala plehjshot pat ehlas nost lat pataisitu eelas platakas. Gahdajot par eelu brugejchanu un par apgaismoschanu, ta la tai finā Wahzu Leisara zeemojchanās buhs deesgan svehtiga.

Kina. Lahds Anglu laikraffis ispaudis websti, ta Anglija peepraffishot no Kinas, lai ta atlaish no amata un israida is tehvijas passifstamo walsts wihr Li-Hung-Tschangu, jo zaure scho wihrui ween Kreewija eeguruuže Kina til seelu swaru un eespaidu. Bes Li-Hung-Tschanga buhtu, pehz Anglu walsts wihrui domau, Kina pavismizitada, Angleem patihlamata dsihwe. Uu ja Kina neispildisshot Anglijas peepraffjumu, tad ta eenemishot lahdas pahri ostas.

Akkal jauns išgudrojums zilweku išnibži-
naschanas leetā! Paſihiſtamajam Italeeſchu iſgudro-
tajam Marloni, ſuresh, là ſinams, iſgudrojis là eefpehjams
telegraſet bes drahts, iſdeweess, là laiktaſtiſ ſino, iſdomat
tahdū „rihlu“, ar kuru warot uſpert gaisfā, 20 Anglu
juhdschu (apm. 30 werſlis) attahliumā, là torpedu laiwas,
tà ari brunu fugus, ja ween ſcheem lugeem un laiwan
dſelhu ſeenas un ja aif ſčām ſeenam pulvera magaſins.
Jo beeſlas ſeenas, jo labala uſsprahdſinaschanas! Leeta
noteekot it weenlaſhrschi, bes jeblahdu ſprahgſtoſchu weelu
leetoschanas; Marloni peetliprinot diwas reſnas wara
drahtis waj nu pee lahda torua, waj maſta gala waj ari
zita augſta preehchmetsa, là ta drahtſchu vihkeem lihdigee
gali pagreſti uſ eenaidneela fuga puſi. Uſ ſemes, drahtſchu
gala, noſtahdita dinamo maſchine. Tiltlihds là nu lugis
redſams, Marloni leelot ſawai maſchinai ſtrabdat un là
ſalot raidit uſ luga puſi leelus blahtlus elektroſtu wilnu,
turi wiſi atſitoties pret fuga dſelhu ſeenam. Lás nu
ſakrahjot ſewi tifdauds elektroſitates, là beigu beigās no-
teekot tas pats, las noteek mahloņos pa pehkonā laitu:
iſ dſelhu ſeenam ſahkot ſibinuſ meſt, dſirksteles ſreenot
iſ ſeenam uſ wiſam puſem un aifdediſnot wiſu, las ween
ahtri aifdegaſ, to ſtarpa, ſinams, ari pulweri, kura jau
kara lugos mehdi buht weenmehr laba teefs. Noſtahdīs
iſtianas gan it fantastiſks, bet, là Italeeſchu tehnikiſks
ſchurnalos leetprateji apgalivo, tad iſpildama ſchi leeta
efot latrā ſinā. Nu buhs ziteem atradejeem jaiſgudro
ſewiſchli Marloni elektroſtu wilnu uſtehreji, kuruſ ſeedos
latram kara lugim gluſchi tāpat, là tagad ehlam peelel
ſibina nowedejus.

Wisbagatakà seeweete pasaulé. Deenwidus Amerikà, Tschilè, bishwo senjora (lundse) Isidora Kusino, lura jausskata par wisbagatalo seeweeti pasaulé. Winas wihra un winas paschas wezali jau pedereja pеe Tschiles wisbagatakajam familijam. Bauc prezefchanos schi mantiба fanahza weenäs rotäs un ta radas schis apflauscha-mäs atrafnes leela bagatiba, lura tagad sneedsas libds 800 miljoneem kronu (apm. 480 milj. rublu). Deemschebli libds ar bagatas atcalnes nahrot ismirist ari winas familijas waheds, jo dehla Kusino fundsei naw neweena, tue pretim gan diwi meitas, luras mantojuschas mahtes leelo flaitstumu. Bet lai neweens nedomà, ta schi fundse, lura agrak bija nesflaitams daudsums peeluhsjeju un lura wehl tagad spehle weetejä sabeiidribä galvenalo lomu, nebuhti ari praktiska. Nebuhti ne, wina mihi nodarbootees ari ar sawas „schestes“ leetam un wairot sawu leelo bagatibu. Kur ir, tur ronas! — Winas manta pastahw pa leelalai dalai no fudraba, wara un oglu raktuwem, ta ari nesflaitameem ganibü pulsteem, plaschäm druwan un wihsa kälneem, dölszzeem, nameem, un leela flaita tirdsneezibas fugu. Runa, ta winas oglu raktuwes ween atmetot it mehneshcha wairak nela 300,000 kronu. — No schas fundses leeliflas weesmihlibas peewedam sche til weenu peemehru. Preelfsch lahdeem gadeem atradas Tschiles uhdendes Seemet-Amerikas Saneenoto Walshju flote sem admirala Upsura wadibas. Bagata lundse eeluhdsja adimralu libds ar wiseem wina ofizeereem us Santiago, Kusino fundses usturefchanas weetu. Weesus atweda us Santlagu ar elsträ wilzeenu, sinams, par welti, slazijä sagaidija elipaschas; teatros, weefnitzäss, kafejnitzäss, magazinäss, wifur, wifur, atfajijas no Amerikau wirfneeleem nemt naudu par tehrinu un eepirkumeem, jo Kusino lundse bija jau agrak issinojuse wifa pilsehta, ta rehlinus wina samalsfas! — Nereti atgadas, ta miljonareene farisko lahdu no fawem trahschajaceem fugeem un eeluhds leelalu sabeiidribu — pawisinatees waj nu gar Tschiles juhemalu, waj atkal us lahdu laimian salu. — Leela bagatneez bauta teefcham leela mehrä schis pasauies preelus un tatschu tas ir daudz labak, nela us naudas quiet un — garosas ehst, ta to beeschi ween dara ziti bagatneeli.

Ko wiſu mahtes mihlestiba ne-eespehj. Bordó pilſehtā (Francijā) nolila neſen ar wiſlabalām ſelmem prahneezibas (filozofijas) ſinatnu eſſamenuſ ſahds jauns un — neredsigſ zilwels. Schis jaunellis, kura tehwſ deen weetejā apelazijas teefū, loti apdahwinats. Bet là lai nu ſtude, tad newar redſet? Le nu naſk mahtes mihleſtiba dehlam palihgā. Mahte mažja dehlu pate, mažzas til wina deht ween Latinu, Greeku un Wahzu walodu, ſtrahdā ar winu ſopā zaunram deenam, laſa un ſtude, là wezlaſiu ta jaunlaſtu prahneelus, là Plato, Aristoteli, Paſkalu, Skartessiju (Delartu), Kantu, Hegeli, Schopenhaueru u. i. lihds dehls noleek eſſamenu ar Nr. 1. — Protams, ta mahte bubtu ari pate ſchabdu eſſamenu ar Nr. 1 nolitule.

Firous flings

Wist. 11. August 1898. 6

11. augusta 1898. g.
Rīgas labibas tīrgus pastāvīgī loti ilūs. Pieevedumi pa
dzelzceļu neezigi. Kvečķus pieved visvairāk. Rīgas biežā jau
rahda šāda gada labibas un stepju zehlu proatēs. Benu finā Rīgas
tīrgū nav notikusi nefahda leela pāhērošība. Venas tūras iedzī-
vīnejā augstumā, izņemot rūpīus un aukas, kuru zemas maslēt trū-
šķas. — Pārtales galvenakls labibas tīrgē jauna labiba, iepārī
kvečķi jau labi daudz redzama. Graudu labuma finā šāda gada rāska,
leelas, buhs laba. Arī daudzumā finā ūpa gada rāska, pīrcēhi pebz
lubdzīvīnējam finam, stipri pārēpebs pagājušajā gada rāska. Gan
orihi no visām sēmem uzlī finas par leelatu rāschu nēlā pēren,
feivāfāli Biens un Balzars-Eiropā, tūras ir galvenās labibas ēne-
dejas sēmes, fala, la rāska tur buhschot tabda, la dasības valstis, tā
peem, Francija, varejot ijiūt vaj paschas ar sawu labibu ween. Ja
tā, tad uzsītām labibas zēaam nav to jereit. Tīkai weena leeta
wehl zemas daudz mai uistures, tas ir tas apstāhlīs, la salīdzinot šāda
gada jaunu labibas gada sahtumā, t. i. 1. augustā, vejas labibas
krāhjumus ar agrāko gadu vejas labibas krāhjumem, tee israhads sa-
mērā loti māsi. Tā tād papiloinot šāos vejas labibas krāhjumus
rast wehl zemas lurmēhī turefes, bet ir tā romēhr wehl deegān mā-

Pateesiba, — ne reklama!

Ras meblas smehlet pateesī labu tabaku, tam eeteizam išmehginat no jauno muhfu magastīnu pahrošanā nahlusču tabaku, par daschadām zemam, sem nosaukuma

Selta swaigsne,

un papirosi

„Obrazowjina“ 10 g. 10 k.

„Diana“ (ar titru) 10 g. 10 k.

„Sport“ 10 gab. 6 k.

„Lubimija“ 10 gab. 6 k.

Leela iswehle ihsto

Hawanas zigaru.

M. J. Mangubi-Tscherkess,

senat A. Koju & Co.,

Rigā, Kalku eelā Nr. 6.

Konservou
bundschus

(Schillera patenta),

Iai eewestu ari lā

sastes traufus

pahrodod par eeweħrojamī

pa seminatām zemam

J. Jaksch & Co.,

Rigā.

Mahzibas webstiles
graftmatweschanā

Stenografsjā

(ahtrastīschanā).

Kuršu eefabnum latā lailā — pebz ilgadīgā prakši išmehginatas teizamas metodes. Mehrens honorat — dāku nomalīs.

Tuvalas finas prospēktā (graftmatweschanā par 14 lap. un stenografsjā par 7 lap. patmarlās).

Adrese: C.-Peterburgs, 6. Rēzvāys

Ostrov, N 29, Č.-nū P. A. Knoke.

R. A. Knoke,

graftmatweschanās iebiedibas. 2

Seemēla

Apdrošinuaschanas beedriba.

Wisangstaki apstiprināta 1872. g.

Bamata kapitāls 1,200,000 rbl.

Lidbs ar eeweħrojamī referēs kapitālu.

Apdrošina

pret ugunsbreefīmām

wisadu kustīnamu un nelustīnamu iħo-

sfumu, prezēs, fabrikas u. t. t.

Agenti: Brahlī Fraenfel,

leel. Smilču eelā Nr. 17, Neppiena namā.

Telefons Nr. 18.

J. Chitrick, Rigā,
pulksteņi, selta- un fudraba leetu
magastīnas

Terbatas eelā Nr. 20

un

Aleksandra eelā Nr. 69

peedahvā bagatīgā iswehle

par lehtasām zemam us

galvoščanu:

Kabatas, seenas un mo-

dinataju pulksteņi,

regulators, lehdes u.

brelotus is mīda me-

taļa, selta un fudraba

prezes, glieti un labi i-

strādātās, alfenida pre-

zes, celsi- un ahrsēmju

fabrikātās, lā: žarotes,

tehnikarotes, zutura

doses, kurwus, luktū-

ens u. t. t.

Islabojumi u. galvoščana.

Pastelējumus išdara kārtīgi.

Par leelākem ceplikumeem prozentī.

J. Behrsinch,

Dzīgavas Ahrigā, Almenu eelā Nr. 18,

peedahvā bindsoles no 16 rbl, 17 rbl. un

17 rbl. 75 lap. pudā; pastalāhdas no

15 rbl., 16 rbl. un dažgali; soles 18%

lidbs 20%, rbl. pudā.

Ahdu un sirgleetu tirgotawas

M. P. Sudjin,

Rigā, Terbatas eelā Nr. 7 un 14, Rigā,

wisadas solu, bindsolu, pastalu un apawu wiesahdas, sirgleetas, wiens, wiens korpneeku un ieglineku peederumis, Dubowa juktes, sahbatu forschiwas un šeketes, lā ari daschadas zitas ahdu prezēs par loti pēchenīgām zemam.

Solu ahdas

fahlot no 16 rbl. par pudu.

Peena separatori

Nobela (de Laval), Aleksandra Balaulīs
un Krone wisadīs leelumās.

Brauzamee riteni

(velospiedi),

Brennabor, Dürkoppa

un Lentner,

par lehtasām

zemam dabujami

veenuņme

no Rothmana un zitām

fabrikām.

Wissadi peenīmīneezibas un

bischkopibas peederumi.

Peeshme. Uz peena separatoriem multa tagad atzelta, zema tādēļ ūswiħli lehta. Velospiedus pahrodām ūswiħli lehta tagad fesonai beidzoties.

Rigas musikas skola,

dibinata no G. v. Gizecki.

Mahzibas eesahkums 20. augustā.

Iaunu skolneku un skolnečku peeteiščanās mīds preeskīmēs preeksīcīs eesahzeem, lā ari jan eewingrinajus īschāmēs, no pīrem-deenas, 17. augustā fahlot, skolas kanzelejā satru deenu no plīst.

10—1 un no 3—6 pebz pusdeenas.

Direktors: Hans Nedela.

Ed. Zehders, Rigā.

Semkopibas maschinu un laukīmīneezibas rihku krajhums,

Karla eelā Nr. 11, pretim Lutuma-Dzīgavas dzesszelām,

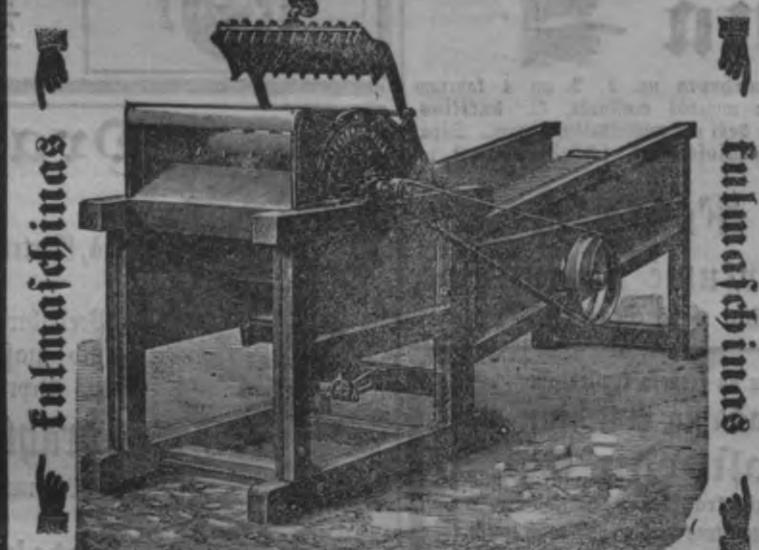
peedahvā lā

Rigas dzesszelētuvēs un maschinu fabrikas fabeedribas,

agrafi

Felser & Co.,

weenigais pahrdeweis

ar tolu dzēnamas un tabdas, ar gebveli dzēnamas preelsi 2, 4, 6, 8 un waiali siņiem ar turlikti peederigeem ķēpēkiem, wiesas maschinās pebz īnālās un labās konstrukcijas is wišlabās materialā,

WITZEN M. GALVONIČĀS.

Laiķi: wišadus arklis, seklas oparājus, ezelcas, sehīmaschinās, seena grābējķis, labas tīkramas maschinās, hekkeli maschinās u. t. t.

Superfossalus, Tomas mīlus, Kaulu mīlus u. t. t.

Lokomobiles un tvaikia-kulmaschinās no Anglu fabrikas Rich. Garret & Sons, no 3, 4, 6, 8 u. 10 fahlo spēklemēm.

Wehtu adrese: Ed. Zehder, Rigā.

W. Baltijas semkopibas zentral-iſtahde

Rigā

no jūnija 12. līdz 21. d. 1899. g.

Uz iſtahdi ūsmejosčās drūlas leetas, iſtahdes labītība, grupu radītāji un godalgofānas nofāzījumi tiek uz vehtēšanās par velti iſtahdi no iſtahdes bīrojās (Rigā, māja Pilselā Nr. 3, I un II. mēn. dabujami ari par leelā komitejās lozelēm).

Trūkst un dabujams pebz bīšu- un grahmatu-drūlatajs un burtu-leħjeja Granta Plates, Rigā, par Petera bāsnīz.

Għebla flakt „Literaristais Peelikums“.

E. Larsen'a

seltsu, fudraba leetu meikāh

tagad atrodas:

Keelaja Jaun-eelā Nr. 13.

Walmeera.

Walmeeras beedribas fahle, svehtdeen, 18. augustā 1898. g.

Naksturn teħloja

Tejas - Krin h min a preeksīcīs īm-faċ-siġħi.

Programma: pihlorama, dellamajjiza, solo-

stati, mimmi tħejx, dsejmas un

tupljeas.

Sahlums pli. S. walara.

Biletes (ceprets) pez-P. Skafista tga.

Apdrošinā pret amortiſaziju pirmo un otro, lā ari muisħneeku agrar, premijū ajs-nahmūnus.

Rigas komerz-bankas saru kantoris,
senat

C. S. Salzmann.

M. Ruttakas

Nr. 20, Rigā, Wehweru eelā Nr. 20,
peedahvā wišleelā ūswiħle daschadu fabrikū

schuh-jun-a-schinas.

Zokomoshinas no 18 r., kahjmoshinas no 35 r. fahlot.

Wieslāmenalās adamās maschinās, kurām

majadsetu atrastes latā familijs, ja winas atmal-

fajās lott akti.

Anglu, Maħbu, lā ari paċha fabrikā.

Leela ūswiħle un adamā maschinu un velospedu

islabosčanas darbniżza.

Biħbele,

makfa glietti aħħaswa kōd fahlot 3 rbl.